

Novosti Odsjeka za informacijske znanosti

broj 5, prosinac 2013.

Filozofskog fakulteta u Osijeku

uvodnik

Peti broj Novosti Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku donosi prikaz aktivnosti koje su se provodile na Odsjeku tijekom 2013. godine. Rubrika Znanstveno-stručni rad posvećena je radovima i izlaganjima na međunarodnim i domaćim skupovima. U rubrikama Nastavne aktivnosti i Studentska praksa prikazane su djelatnosti nastavnika i studentska praksa te značajna postignuća studenata i nastavnika. Rubrika Zanimljivosti iz informacijskih znanosti donosi nekoliko novosti iz područja otvorenih tehnologija i informacijskih znanosti. Uz prikaz događanja i aktivnosti na Odsjeku, želimo pozvati sve zainteresirane čitatelje na suradnju.

sadržaj

Odsjek u brojkama	2
Znanstveno-stručni rad	3-8
Nastavne aktivnosti	9-10
Zanimljivosti iz informacijskih znanosti	11-13
Studentski kutak	14-15

Upisani studenti u ak. god. 2012/2013.

U akademskoj godini 2012/2013. Preddiplomski studij Informatologije upisao je 41 student, a Diplomski studij 16 studenata. Na Preddiplomskom studiju Informatologije studiraju ukupno 93 studenta, od toga 9 apsolenata. Na Diplomskom studiju Informatologije studira ukupno 41 student, od toga 34 apsolenata.

Diplomirani studenti u 2012. godini

U 2013. godini studij je završilo 35 prvostupnika Informatologije (Preddiplomski studij) i 32 magistara Informatologije (Diplomski studij).

Osoblje Odsjeka za informacijske znanosti

Broj osoblja: 17 (1 redoviti profesor, 4 izvanredna profesora, 4 docenta, 4 viša asistenta, 4 asistenta).

U godini 2013. doktorirala je Snježana Stanarević Katavić. Izabrani u viša zvanja: Gordana Dukić i Sanjica Faletar Tanacković u zvanje izvanrednog profesora, Snježana Stanarević Katavić u zvanje višeg asistenta.

USTROJSTVO

Voditelj Odsjeka od 1. listopada 2012.: izv. prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog
Zamjenica voditeljice Odsjeka: izv. prof. dr. sc. Sanjica Faletar Tanacković

KATEDRA ZA UPRAVLJANJE KNJIŽNICAMA I ORGANIZACIJU INFORMACIJA

izv. prof. dr. sc. Gordana Dukić, predsjednica katedre

izv. prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog

dr. sc. Ivana Martinović, viša asistentica

Kristina Feldvari, asistentica

dr. sc. Snježana Stanarević Katavić, viša asistentica

KATEDRA ZA POVIJEST KNJIGE, NAKLADNIŠTVO I KNJIŽARSTVO

doc. dr. sc. Jelena Lakuš, predsjednica katedre

izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić

Josipa Selthofer, asistentica

Tomislav Jakopec, asistent

KATEDRA ZA ZAŠTITU PISANE BAŠTINE I SURADNJU BAŠTINSKIH USTANOVA

doc. dr. sc. Maja Krtalić, predsjednica katedre

prof. dr. sc. Damir Hasenay

izv. prof. dr. sc. Sanjica Faletar Tanacković

Darko Lacović, asistent

KATEDRA ZA TEORIJU INFORMACIJSKIH ZNANOSTI

doc. dr. sc. Boris Badurina, predsjednik katedre

doc. dr. sc. Boris Bosančić

dr. sc. Milijana Mičunović, viša asistentica

dr. sc. Anita Papić, viša asistentica

SUDJELOVANJA NA ZNANSTVENIM I STRUČNIM SKUPOVIMA I KONFERENCIJAMA

Konferencija RAMS

(Conference and School on Records, Archives and Memory Studies)

"Thinking like a historian: searching in the archives for the evidence of book ownership" naslov je predavanja koje je doc. dr. sc. Jelena Lakuš održala na konferenciji RAMS (*Conference and School on Records, Archives and Memory Studies*) u Zadru u svibnju ove godine.

Predavanje je pokušalo ukazati na mnoštvo arhivskog materijala pohranjenog u arhivima i drugim baštinskim ustanovama, a koje predstavlja dragocjen izvor podataka svima koji se bave područjem povijesti knjige i čitanja. Poseban je dio predavanja bio posvećen problematici objavljenih i neobjavljenih izvora koji se bave pitanjem vlasništva nad knjigom (ex librisu, knjižnim kletvama, rukopisnim posvetama, testamentima, dokumentima cenzure, knjigama inventara i katalozima, dnevnicima čitanja, narudžbenicama knjiga i dr.) problematizirajući ujedno i stupanj njihove pouzdanosti kao izvora o dokazu samog vlasništva.

Sudionici konferencije su tako kroz niz odabranih primjera mogli čuti koliko su arhivi i druge baštinske ustanove važne za povjesničare knjige, povjesničare i druge znanstvenike, teoretičare i stručnjake te saznati kako navedene vrste izvora mogu svjedočiti o vlasništvu nad knjigom, posebno kada je u pitanju privatno vlasništvo.

U 2013. godini članovi Odsjeka za informacijske znanosti sudjelovali su na sljedećim znanstvenim i stručnim skupovima i konferencijama.

Međunarodna konferencija "Nakladništvo – trendovi i konteksti"

Ove se godine, u sklopu pulskog sajma knjige, po prvi puta održala Međunarodna konferencija "Nakladništvo – trendovi i konteksti".

Konferenciju organiziraju Odjel za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru, Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Osijeku i Udruga Sa(n)jam knjige u Istri uz pokroviteljstvo i financijsku potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske.

Ovogodišnja je konferencija posvećena dvjema glavnim temama. Prva tema *Vrijednost sadržaja* bavi se pitanjem sadržaja kao simboličkog, intelektualnog, ali i financijskog kapitala koji se danas, zahvaljujući novim tehnologijama i mudrim modelima gospodarenja, može revitalizirati i iznova prodati ili isporučiti u različitim oblicima, na različitim platformama i višekratno prodavati. Druga tema *Uspješni poslovni modeli u elektroničkom nakladništvu: novi sadržaji i revitalizacija starih sadržaja, platforme za distribuciju nakladničkih sadržaja* nastoji aktualizirati nevoljkost nakladnika na malim tržištima da prihvate i razvijaju nove poslovne modele, posebice one koji se odnose na elektroničko nakladništvo.

Izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić, zajedno s doc. dr. sc. Franjom Peharom sa Sveučilišta u Zadru, održao je predavanje u kojem je dao prikaz i analizu hrvatskog tržišta nakladništva.

Josipa Selthofer održala je predavanje pod naslovom *"Oblikovanje e-knjiga: očekivanja čitatelja u komparativnoj perspektivi"* čiji je cilj bio prikazati promjene grafičkih elemenata oblikovanja knjige uzrokovanih digitalnom revolucijom.

Održana je i radionica *"Suvremene tehnologije i alati u elektroničkom nakladništvu"* tijekom koje su se nastojale prikazati suvremene tehnologije i alati povezani s elektroničkim nakladništvom. Posebna pozornost bila je usmjerena prema odabranim temama i primjerima dobre prakse u izradi, uređivanju i objavljivanju knjige u EPUB formatu utemeljenom na XML-u, XHTML-u i CSS-u. Radionicu su održali Tomislav Jakopec i doc. dr. sc. Franjo Pehar sa Sveučilišta u Zadru.

9. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj 2013.

Od 9. do 11. listopada 2013. u Zadru se održalo 9. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj na kojem je Odsjek predstavljao izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić i to kao član programskog odbora. Cilj je Savjetovanja ukazati na promjenu tradicionalne uloge i društvenog položaja narodnih knjižnica i njihovu preobrazbu u suvremeni prostor i mjesto društvenog života zajednice koji doprinosi kvaliteti življenja i promiče društvenu koheziju.

Tema skupa bila je "Narodne knjižnice kao treći prostor".

"Na dosadašnju društvenu ulogu i položaj narodnih knjižnica utječe niz tehnoloških i društvenih promjena. Zbog široke dostu-

pnosti informacija i čitateljskih materijala na mreži, prema nekim pesimističnim razmišljanjima, narodnim knjižnicama u fizičkom pogledu prijeto nestanak. Stoga se suvremeno knjižničarstvo okreće suštinskoj ideji knjižnice kao mjesta susreta, knjižnici kao „trećem prostoru“. Uz dom i radno mjesto (odnosno školu) treći prostor čine javna nekomercijalna mjesta u zajednici gdje se ljudi okupljaju i dolaze u interakciju. Od knjižnica se očekuje da budu mjesta učenja i razmjene, udoban, ugodan i kreativan javni prostor u kojem se uspostavljaju odnosi među ljudima, stječe iskustvo, potiču rasprave i razmjena ideja, stvaraju veze i izgrađuje društvena zajednica. Time knjiž-

nice postaju mjesta društvenog života i pridonose kvaliteti življenja, a korisnici ih osjećaju kao svoj prostor. Treći prostor označava knjižnicu kao društveni kapital koji postaje odraz zajednice i promiče društvenu koheziju. Sa stajališta knjižničara, treći prostor zahtijeva nove strategije rada i uključuje rad s vrlo raznolikom populacijom u iznimno dinamičnom kontekstu."

Na Savjetovanju se govorilo o transformaciji narodnih knjižnica, prostoru knjižnice koji odražava filozofiju trećeg prostora, knjižnici kao prostoru za (samo)učenje i razmjenu ideja, knjižnici kao društvenom kapitalu i korisnicima kao aktivnim sudionicima i stvaraocima.

Festival znanosti 2013.

Ovogodišnji, 11. po redu Festival znanosti održao se u 11 hrvatskih gradova. Festival znanja, inovacije, znanosti i tehnologije ovaj je put bio posvećen temi budućnosti. Program su činila zanimljiva predavanja, radionice, projekcije, izložbe i tribine čiji je cilj bio na pristupačan način predstaviti i popularizirati dostignuća iz raznih znanstvenih disciplina.

Odsjek za informacijske znanosti sudjelovao je kroz nekoliko aktivnosti.

Izložena su tri postera naših profesora i studenata:

Tomislav Jakopec, Zoran Velagić. *"Označavanje karata prošlosti za bolje razumijevanje budućnosti"*

Tomislav Jakopec, Andrea Župarić, Monika Pejičić. *"Budućnost knjige"*

Tomislav Jakopec, Sanja Lapiš, Marta Matijević. *"Prilagodljive mrežne stranice kao budućnost weba"*

Na Filozofskom fakultetu Tomislav Jakopec, studenti Antun Matanović i Ivana Manojlović održali su radionicu *"Novi načini prezentacije sadržaja: praktična izrada elektroničke knjige u EPUB formatu"*.

U Rektoratu Sveučilišta Darko Lacović, Josipa Selthofer, Boris Bosančić i Milijana Mičunović održali su predavanje pod nazivom *"Informacijski stručnjaci – inženjeri budućnosti"*.

Cilj je ovogodišnjeg festivala bio odgovoriti kako znanost kao osnovni pokretač tehnološkog napretka može pomoći u kreiranju bolje i sigurnije budućnosti. Nakon svih zanimljivih i korisnih informacija koje su se mogle čuti tijekom šest dana održavanja festivala većina se zaključaka svodi na poznatu izjavu Mahatme Gandhija "Budućnost ovisi o tome što radiš danas."

AKM 2013.

U Poreču se od 27. do 29. studenog 2013. održao 17. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji na temu „Predmet, prostor, vrijeme“ u čijoj suorganizaciji sudjeluje i naš Odsjek. Seminar je okupio oko šezdesetak izlagača i sudionika. Program seminara obuhvaćao je 20 izlaganja podijeljenih u tematske sesije, pet radionica i 12 posterskih izlaganja. Novost je da su posterska izlaganja predstavljena u posebnoj sesiji kroz petominutno obraćanje svakog izlagača.

Odsjek za informacijske znanosti predstavio se radom "Koncept povezanih podataka i UNIMARC: semantičko modeliranje UNIMARC knjižničnih zapisa u okruženju semantičkog weba" autora Filipa Faraga, Borisa Bosančića i Borisa Badurine. U radu se propituju mogućnosti integracije UNIMARC knjižničnih zapisa u okruženje semantičkog weba na praktičnim primjerima konverzije UNIMARC kataložnih zapisa Knjižnice Filozofskog fakulteta u Osijeku u RDF zapis, odnosno zapis pogodan za dijeljenje u okruženju koncepta povezanih podataka.

U okviru seminara predstavljena je i od strane Ministarstva kulture RH usvojena *Strategija digitalizacije kulturne baštine do 2020. godine* oko koje se povela burna rasprava. Na seminaru je održan i Otvoreni sastanak Stručnog odbora za izradu nacionalnog pravilnika za katalogizaciju u AKM zajednici (koordinatorski i voditeljica projekta Tinka Katić, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu).

Radionice ovogodišnjeg AKM-a obuhvaćale su sljedeće teme: AKM korisnici i digitalni sadržaji, GIS: prostorni metapodaci, Elektroničko izdavaštvo: uloga nakladnika u kulturnoj i kreativnoj industriji, AKM pedagogija i Konzervatorsko-restauratorska radionica: Istraživački koncept konzervatorsko-restauratorskog procesa. Ulogu glavnog organizatora skupa ove je godine preuzelo na sebe Hrvatsko muzejsko društvo. Više informacija o samom seminaru može se pronaći na adresi http://public.carnet.hr/akm/AKM_ostali/AKM17/akm17.htm

(Tekst napisao Boris Bosančić)

MIPRO 2013

Anita Papić je izložila znanstveni rad pod naslovom "Information literacy instruction: self-education through e-tutorials" u okviru međunarodne znanstvene konferencije koja se održala od 20. do 24. svibnja 2013. godine u Opatiji. Trideset i šesti međunarodni ICT skup MIPRO tradicionalno se održao u Opatiji. MIPRO je najveći i sadržajima najbogatiji nekomercijalni ICT skup u ovom dijelu Europe otvoren gospodarstvu, obrazovanju, znanosti, javnoj upravi i lokalnoj samoupravi. On je središnje mjesto okupljanja ICT struke, s najduljom tradicijom i najveći je ICT brand među skupovima u jugoistočnoj Europi. Skup čini jedanaest znanstvenih i stručnih savjetovanja, seminari cjeloživotnog obrazovanja, okrugli stolovi, radionice, pozvana predavanja i prezentacije, izložba ICT proizvoda, tehnologija i usluga te sastanci projektnih timova i klastera. MIPRO je i ove godine širom otvorio vrata aktivnostima Europske zajednice organizirajući *Research Infrastructure Dissemination Event - RIDE*. Svoju misiju širenja znanja MIPRO izražava poznatom sintagmom Johna Wallisa Lampadem tradere koja opisuje MIPRO-v put ka društvu znanja.

CUC 2013

Tomislav Jakopec, kao član programskog odbora i moderator, prisustvovao je 15. CARNetovoj korisničkoj konferenciji - CUC 2013. koja se održavala od 20. do 22. studenoga 2013. u Hotelu Antunović u Zagrebu.

Konferenciju je organizirala Hrvatska akademska i istraživačka mreža - CARNet, pod pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske prof.dr.sc. Ive Josipovića i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, te uz podršku Grada Zagreba.

Program konferencije činila su četiri pozvana predavanja, 11 radionica, više od 30 recenziranih radova, okrugli stol o informatizaciji školstva te više prezentacija CARNeta i njegovih partnera.

Glavni program konferencije obuhvaćao je šest tematskih cjelina: Mobilne tehnologije i aplikacije, Digitalne kompetencije, Trendovi u nastavi, Znanstveni rad i informacijska tehnologija, Stvaranje i dijeljenje sadržaja te Obrazovne ustanove u novom okruženju. Posebnu programsku cjelinu činio je sys.trek, dio programa namijenjen sistem inženjerima s ustanova članica CARNeta, koji je ove godine ponudio 16 prezentacija i tri radionice.

Konferenciju je tradicionalno pratio i *Webfestival* - natjecanje autora web sadržaja. Ove su godine teme natjecanja bile mobilne web stranice. Od ukupno 35 prijava u dvije kategorije - Pojedinaac i Grupa autora, ocjenjivački sud Webfestivala pobjednicima je proglasio sljedeće mobilne webove: Hranko - sastojci su bitni (kategorija Pojedinaac) i Mobilno Njuškalo (kategorija Grupa autora). Uz ove nagrade, ocjenjivački sud je dodijelio i posebnu pohvalu mobilnom webu Apsurdistan.

CUC 2013 pratilo je čak deset posebnih događanja, od kojih se ističu *Birds of Feather* događanja na teme nadogradnje sustava e-Matice i novih edukacijskih usluga koje su potrebne CARNet korisnicima, te prezentacija *eduKnjižare*, nove CARNetove usluge za online distribuciju e-knjiga i e-udžbenika.

(Izvor: <http://cuc.carnet.hr/2013>)

MakeLearn 2013 (Management, Knowledge and Learning International Conference)

Anita Papić, Ivanka Stričević i Snježana Stanarević izložile su znanstveni rad pod naslovom "New trends in higher education management: teachers' perception of the inclusion of libraries' e-services into LMS" u okviru međunarodne znanstvene konferencije koja se održala od 19. do 21. lipnja 2013. godine u Zadru. Središnja tema ovogodišnje konferencije je bila *Active Citizenship by Knowledge Management & Innovation*, a radovi predstavljeni na konferenciji su problematizirali: znanje kao način poboljšanja aktivnog građanstva; upravljanje znanjem u svrhu inkluzije društva, odgovornosti i solidarnosti; informatici i društvenim mrežama kao pristupu jačanja demokracije u društvu te inovaciji kao ključnom čimbeniku uspjeha suvremenih društava.

OSTALA DOGAĐANJA

Vrjednovanje informacijskih usluga – radionica

Odsjek za informacijske znanosti i Društvo knjižničara Slavonije i Baranje organizirali su 22. veljače 2013. radionicu na temu vrjednovanja informacijskih usluga koja je kroz teorijski i praktični dio knjižničarima predstavila teorijska i praktična znanja potrebna za mjerenje uspješnosti u knjižnicama.

Radionica je organizirana s ciljem podizanja svjesnosti i razine informiranosti o pitanjima vrjednovanja u knjižničnom kontekstu te s ciljem motiviranja sudionika za kontinuirano provođenje tih aktivnosti. Uz to, cilj je radionice bio osposobiti polaznike za inicijalno prikupljanje podataka u svojim knjižnicama, njihovu obradu, analizu, prikaz i interpretaciju na razini deskriptivne statistike.

Voditelji radionice izv. prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog i doc. dr. sc. Boris Badurina sudionike radionice upoznali su s temeljnim postavkama i razlozima mjerenja postignuća pojasnivši koncepte poput kvalitete, organizacijske kulture, kulture vrjednovanja i uravnoteženih bodovnih kartica (Balanced Scorecard), objasnivši važnost prikupljanja statističkih podataka i pitanje korisničkog zadovoljstva i njihovih iščekivanja (SERVQUAL, LibQUAL) te naglasivši ulogu učinkovitosti, uspješnosti i metoda i tehnika prikupljanja podataka u knjižnici. Na vježbama su se polaznici upoznali s osnovnim vrstama statističkih testova, osnovama koncipiranja uspješnog anketnog upitnika, obradom upitnika i unosom u statistički softver (SPSS) te deskriptivnom statističkom analizom unesenih podataka.

Kompetencije dječjih knjižničara – predavanje

Doc. dr. sc. Ivana Martinović održala je 23. siječnja 2013. godine predavanje pod nazivom "Kompetencije dječjih knjižničara: koliko poznaju literaturu za svoje korisnike". Predavanje je održano u Studijskoj čitaonici Gradske i sveučilišne knjižnice u Osijeku, a u suradnji s Društvom knjižničara Slavonije i Baranje.

Jedna od ključnih kompetencija koje dječji knjižničari moraju posjedovati jest poznavanje i prosuđivanje literature za djecu – knjiga, časopisa, audiovizualnih materijala, mrežnih stranica i ostalih elektroničkih i drugih izvora

OBJAVLJENI RADOVİ

da bi u knjižnične zbirke uključivali što aktualniju, raznolikiju i relevantniju građu koja odgovara razvojnim osobitostima djece i potrebama i interesima svakog pojedinca. Predavanje je problematiziralo pitanje razine kompetencije u ovom području koja se, prije svega, odražava se na kvalitetu knjižničnih zbirki, no utječe i na nabavnu politiku knjižnice. Ta je kompetencija izravno povezana s uslugom preporučivanja kvalitetne literature djeci i za djecu te drugim informacijsko-referentnim uslugama. Također, ista čini polazište k osmišljavanju različitih knjižničnih programa kao što je primjerice poticanje čitanja te savjetodavni rad s roditeljima u području čitanja djeci. Postavlja se pitanje kako je moguće izgraditi i održavati kvalitetne knjižnične zbirke, a potom i razvijati i osmišljavati ostale programe i usluge na primjeren način, te koji se zahtjevi postavljaju pred knjižničare u smislu poznavanja literature za djecu koja je dostupna na tržištu. Na kraju, na predavanju je dan prikaz rezultata provedenog istraživanja o tome koliko dječji knjižničari županijskih knjižnica u Hrvatskoj poznaju slikovnice za djecu i knjige za djecu mlade dobi, razmatraju se mogući razlozi nedovoljno razvijenih kompetencija knjižničara u tom području, te predlažu moguća rješenja problema.

2. #OSChackathon

Drugi #OSChackathon, cjelodnevno natjecanje developera i drugih IT entuzijasta u razvijanju novih softverskih rješenja, održan je u subotu 20. travnja. Ovaj je put osječki hackathon pružio Odsjeku za informacijske znanosti priliku da se pohvali znanjem, stručnošću i uspjehom koji su ostvarili asistent Tomislav Jakopec i njegov tim (Ratko Mrđa, profesor informatike u Osnovnoj školi Borovo, i Matej Vidaković, apsolvant Fakulteta organizacije i informatike u Varaždinu) osmišljajući i realizirajući sustav za vođenje pčelarske proizvodnje. Sustav podržava pregled, unos, promjenu i brisanje određenih entiteta, a napravljen je i nadzorni dio gdje se vidi raspored pčelinjaka po posjedima, košnica po pčelinjacima, i ono najvažnije, na kojem posjedu koji pčelinjak pobire koju kulturu.

Monografije

Velagić, Zoran. Uvod u nakladništvo. Osijek: Filozofski fakultet u Osijeku, 2013.

Stručni radovi

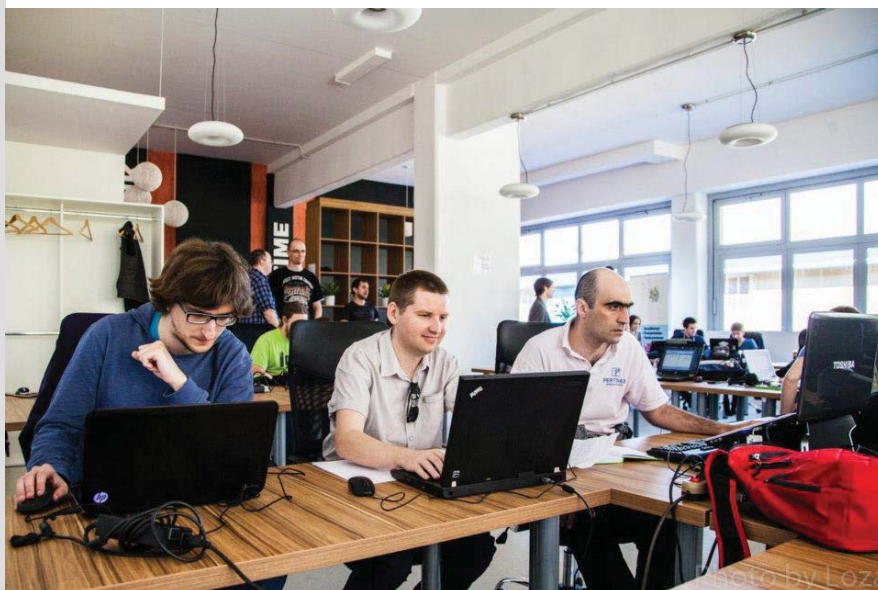
1. **Dukić, Gordana;** Sopka, Iva. Upravljanje marketingom male knjižnice. // Knjižničarstvo: glasnik Društva knjižničara Slavonije i Baranje. 17 (2013), 1; 9-33.
2. **Martinović, Ivana;** Miličić, Dolores. Muzejski predmet: jedan od ključnih koncepata muzeologije. // Knjižničarstvo: Glasnik Društva knjižničara Slavonije Baranje. 17 (2013), 1; 131-151.
3. **Lakuš, Jelena;** Babinčak, Bojan. Kulturno-povijesna i zavičajna vrijednost građe sitnog tiska Gradskog muzeja Vukovar. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske. 56 (2013), 1/2; 285-309.
4. Ivona Despot; **Tomislav Ja-**

kopec. The strategy for the development of electronic publishing in small markets. // Libellarium: journal for the history of writing, books and memory institutions. IV (2013), 1; 81-90.

5. **Josipa Selthofer.** Oblikovanje e-knjiga: očekivanja čitatelja u komparativnoj perspektivi. // Libellarium: časopis za povijest pisane riječi, knjige i baštinskih ustanova. 6 (2013), 1-2; 91-97.

Ostalo

1. **Petr Balog, Kornelija.** Izazovi organizacije, korištenja i vrednovanja elektroničkih knjiga knjižničnim zbirkama // Interdisciplinarni stručni skup Knjiga i književnost na novim medijima: zbornik radova / Pecotić, Elli; Buczkowska, Snježana; Krolo Žužul, Katarina (ur.). Split: Gradska knjižnica Marka Marulića, 2013. 35-5.

ČLANOVA ODSJEKA U 2013. GODINI

Znanstveni radovi

1. **Krtalić, Maja; Hasenay, Damir.** Overview of qualitative and quantitative research methods in the field of library-material preservation. // *Qualitative and Quantitative Methods in Libraries: an International Journal of Library and Information Science*. 2 (2013), March; 59-69.
2. **Velagić, Zoran; Hasenay, Damir.** Understanding textual authorship in the digital environment: lessons from historical perspectives. // *Information research*. 18 (2013), 3.
3. Kovačević, Davor; Njegić-Džakula, Branka; **Hasenay, Damir**; Nemet, Ivan; Rončević, Sanda; Dékány, Imre; Petridis, Dimitris. Adsorption of arsenic on MgAl layered double hydroxide. // *Croatia chemica acta*. 86 (2013), 3; 273-279.
4. Lukačević, Srđan; **Petr Balog, Kornelija.** Trebamo li mijenjati svoje komunikacijske vještine? Primjer Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. // *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*. 56 (2013.), 1/2; 153-169.
5. Majlinger Tanocki, Inge; **Petr Balog, Kornelija.** Predmetni pristup u mrežnim katalozima hrvatskih narodnih knjižnica: studija uporabljivosti. // *Knjižničarstvo: glasnik Društva knjižničara Slavonije i Baranje*. 17 (2013), 1; 55-82.
6. **Petr Balog, Kornelija; Feldvari, Kristina.** Nabava elektroničkih knjiga u knjižnicama: s posebnim naglaskom na upravljanje vlasničkim pravima. // *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*. 56 (2013.), 1/2; 79-106.
7. **Petr Balog, Kornelija;** Siber, Ljiljana; Plaščak, Bernardica. Library instruction in two Croatian academic libraries // *Worldwide commonalities and challenges in information literacy research and practice: European Conference, ECIL 2013, Istanbul, Turkey, October 22-25, 2013. Revised Selected Papers / Kurbanoglu, S.; Grassian, E.; Mizrachi, D.; Catts, R.; Spirane, S. (ur.). Springer, 2013. 558-564.*
8. **Faletar Tanacković, Sanjica; Lacović, Darko;** Čadovska, Ivana; Horvat, Maja. Internet i računala u narodnim knjižnicama: pilot istraživanje u istočnoj Hrvatskoj. // *Knjižničarstvo: glasnik Društva knjižničara Slavonije i Baranje*. 17 (2013), 1; 35-53.
9. Kozina, Goran; Keček, Damira; **Dukić, Gordana.** Knowledge Management at Croatian Polytechnics – Assessment of the Knowledge Transfer Process. // *Technics Technologies Education Management-TTEM*. 8 (2013), 1; 158-168.
10. **Papić, Anita.** Information literacy instruction: self-education through e-tutorials // *Proceedings of the Conference Computers in Education / Čičin-Šain, Marina; Turčić Prstačić, Ivana; Sluganović, Ivanka; Uroda, Ivan; Šunde, Jadranka; Lipljin, Nina (ur.). Opatija: MIPRO Croatian Society, 2013. 1015-1018.*
11. **Papić, Anita;** Stričević, Ivanka; **Stanarević, Snježana.** New trends in higher education management: teachers' perception of the inclusion of libraries' e-services into LMS // *Proceedings of the Management, Knowledge and Learning International Conference 2013 / Dermol, Valerij; Trunk Širca, Nada; Đaković, Goran; (ur.). Celje: ToKnowPress; International School for Social and Business Studies, Celje, Slovenia, 2013. 533-538.*
12. **Martinović, Ivana;** Stričević, Ivanka. Kompetencije dječjih knjižničara: koliko poznaju literaturu za svoje korisnike. // *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*. 56 (2013), 3; 67-90.
13. **Lakuš, Jelena.** Čuvari javnog ćudoređa: crkvenovjerska i pedagoška nastojanja oko oblikovanja čitateljskih navika hrvatske mladeži 19. stoljeća. // *Croatia Christiana periodica: časopis Instituta za crkvenu povijest Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilista u Zagrebu*. 71 (2013); 103-127.

OBRANE DOKTORSKIH RADOVA

Snježana Stanarević Katavić

Obrana je održana u petak 4. listopada 2013. godine na Sveučilištu u Zadru.

Mentori: izv. prof. dr. sc. Sanjica Faletar Tanacković (mentor) i izv. prof. dr. sc. Gorka Vuletić (komentor).

Sažetak

Zdravstvene informacijske potrebe i informacijsko ponašanje u kontekstu rijetkih bolesti specifična su problematika budući da je znanje o samim bolestima i mogućnostima liječenja oskudno. Ovim se radom, stoga, željelo utvrditi vrste informacijskih potreba u iskustvu rijetke kronične bolesti, opisati različite oblike informacijskog ponašanja oboljelih te identificirati specifične probleme i prepreke s kojima se oboljeli susreću u procesu traženja i stjecanja zdravstvenih informacija. Istraživanje je provedeno kombinacijom kvantitativnih i kvalitativnih metoda (anketni upitnik i intervju) na uzorku ispitanika oboljelih od sistemskog eritemskog lupusa, skleroderrije i miastenije gravis. U odnosu na informacijske potrebe, rezultati istraživanja pokazuju da je sedam tema od ključnog interesa u iskustvu rijetke kronične bolesti (uzroci bolesti, način života s bolešću, najnovija istraživanja, prava oboljelih, me-

tode samopomoći, vrste terapije i moguće komplikacije bolesti). Istraživanje je pokazalo da postoji veza između zdravstvenoga statusa, trajanja bolesti i doživljava bolesti te pojedinih oblika informacijskoga ponašanja oboljelih. Tako potrebu za zdravstvenim informacijama češće imaju oboljeli koji su više zabrinuti zbog bolesti, koji su lošijega zdravlja te koji se kraće liječe. Zdravstvene informacije češće traže ispitanici koji su više zabrinuti zbog bolesti te čije je zdravlje lošije, dok samo trajanje bolesti nije u vezi s učestalošću traženja zdravstvenih informacija. Zdravstvene informacije češće razmjenjuju ispitanici koji doživljavaju da imaju manje kontrole nad bolešću. Ispitanici koji doživljavaju da imaju manje kontrole nad bolešću te da manje razumiju bolest, također u većoj mjeri izbjegavaju zdravstvene informacije. Liječnik specijalist, internetske stranice i drugi pacijenti s istom dijagnozom najče-

šće su korišteni izvori zdravstvenih informacija u populaciji oboljelih od rijetkih kroničnih bolesti, a najkorisniji i najpouzdaniji izvori prema procjeni ispitanika jesu liječnik specijalist, udruga oboljelih te drugi pacijenti. U odnosu na probleme i prepreke s kojima se oboljeli susreću prilikom traženja i stjecanja zdravstvenih informacija, pokazalo se da ispitanici koji češće traže zdravstvene informacije, koji imaju veći opseg informacijskih potreba te koji su lošijeg zdravlja češće moraju uložiti napor da bi potrebne informacije pronašli. Rezultati istraživanja pokazuju da su posebno "ugrožene" skupine ispitanika u smislu uspješnosti pronalaska potrebnih zdravstvenih informacija oboljeli koji ne govore strani jezik, koje nisu informatički pismeni, koji nemaju poznanika s istom dijagnozom, koji nemaju tipičan primjer bolesti, koji su lošijeg zdravlja, lošijih materijalnih prilika te nižega obrazovanja.

PILOT PROJEKTI

27. veljače 2013. održano je predstavljanje pilot-projekata studenata druge godine Diplomskog studija informatologije. Pilot-projekti obvezna su aktivnost u 3. semestru Diplomskog studija informatologije uvrštena u nastavni plan i program. Nose 8 ECTS bodova te podrazumijevaju samostalnu organizaciju, provedbu i predstavljanje rezultata pilot-projekta uz nadzor mentora. Cilj je pilot-projekata ostvariti konkretan i opipljiv rezultat, a u predlaganju tema za pilot-projekte mentori se vode načelima korisnosti rezultata projekata za studente, Odsjek i nastavni proces u cjelini, ali i za širu društvenu zajednicu. U 2013. godini realizirano je 14 pilot-projekata.

Naslov projekta	Student	Mentor
Izrada ilustracija tehnika pretraživanja baza podataka	Tanja Krstanović, Ana Hefer	dr. sc. Anita Papić
Čitatna analiza završnih radova studenata Filozofskog fakulteta u Osijeku: akademska godina 2011./12.	Maja Horvat, Ana Rendulić	izv. prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog
Vizualni identitet Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku	Sabina Vidanec, Đuro Rajh	Josipa Selthofer
Mijenjanje uredničke funkcije u nakladništvu	Martina Marković, Ivona Perić	izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić
Model sustava za vizualno označavanje i izradu stvarnog kazala povijesnih katastarskih planova	Božidar Glas, Dino Radmilović Bojan Kostadinović, Jasminka Marić	izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić, Tomislav Jakopec, Mirjana Jurić
Reorganizacija zbirke doktorskih disertacija knjižnice filozofskog fakulteta u Osijeku, ujednačavanje bibliografskih zapisa te stvaranje zbirke sažetaka i sadržaja	Jelena Jurić, Mirta Pavličić	dr. sc. Ivana Martinović, Bernardica Plaščak, Gordana Gašo
Izrada mrežne stranice (portala) sa sadržajima o zaštiti građe	Filip Delač, Tanja Grašić, Zoran Gvozdenović	doc. dr. sc. Maja Krtalić, prof. dr. sc. Damir Hasenay
Informacijsko ponašanje studenata Informatologije: nekad i sad	Davor Babić, Luka Balković, Iva Jukić, Ines Kuharić	doc. dr. sc. Boris Bosančić, dr. sc. Milijana Mićunović
Digitalno izdanje studentskog časopisa Aleph	Ivana Furi, Diana Musić	doc. dr. sc. Boris Bosančić, Tomislav Jakopec
Digitalni repozitorij Filozofskog fakulteta u Osijeku: unos i predmetna obrada radova	Ana Bošnjak, Mario Kuzman, Lucija Martinić, Lucija Mihaljević	Kristina Feldvari
Uređivanje specijalne zbirke župne knjižnice Višnjevca	Marina Basić, Lea Slabinac	Darko Lacović
Pojam privatnosti i društveni mediji: istraživanje brige za privatnost podataka korisnika Facebooka	Kristina Orak, Nikolina Borovac	doc. dr. sc. Boris Badurina
Informacijska i informatika pismenost studenata informacijskih znanosti: komparativna studija	Dragana Koljenik, Andrea Jokić	izv. prof. dr. sc. Sanjica Faletar Tanacković
Položaj informacijskih ustanova u RH	Zsolt Vačora, Katarina Marjanović	izv. prof. dr. sc. Gordana Dukić

STUDENTI KOJI SU DIPLOMIRALI U 2013. GODINI

Preddiplomski studij Informatologije

Student	Naslov završnog rada	Mentor
Aleksandra Jokić	Gluhe i nagluhe osobe kao knjižnični korisnici: mogućnosti i perspektive	izv. prof. dr. sc. Jelena Lakuš
Ivana Kordić	Službene publikacije: formalne odrednice i redalice u katalogu knjižnice FFOS-a	izv. prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog
Sanja Glavak	Semantika predmetnih jezika: primjeri domaće i svjetske prakse	izv. prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog
Monika Pejičić	HTML5: opće značajke i usporedba s prethodnim verzijama	izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić
Sanja Škugor	Epub kao standardni format e-knjiga	izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić
Gabrijela Vidaković	Karakteristike prilagodljivih mrežnih stranica	izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić
Andrea Župarić	PHP: alat za dinamično kreiranje mrežnih stranica	izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić
Ines Bobinac	Kulturna baština Republike Hrvatske	izv. prof. dr. sc. Sanjica Faletar Tanacković
Palma Dizdarević	Povijesni razvoj narodnih knjižnica Bjelovarsko-bilogorske županije	izv. prof. dr. sc. Sanjica Faletar Tanacković
Ivana Lilijan	Agenti kao posrednici između autora i nakladnika – prilog razumijevanju društvenog konteksta	prof. dr. sc. Damir Hasenay
Kristina Munk	Znanstvena etika – polazišta i osnovna obilježja	prof. dr. sc. Damir Hasenay
Dora Barišić	Grafičko oblikovanje naslovne stranice novina: Glas Slavonije 1990 – 2012.	izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić
Filip Čačić	Tipologija muzeja	izv. prof. dr. sc. Sanjica Faletar Tanacković
Rebeka Đurišić	Utjecaj švicarskog stila na tipografsko oblikovanje druge polovice 20. stoljeća	izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić
Sabina Jošavac	Novi oblici komunikacije, komunikacijski trendovi i komunikacijska kompetencija u umreženom društvu	doc. dr. sc. Boris Badurina
Tamara Jozinović	Slobodan pristup informacijama	izv. prof. dr. sc. Sanjica Faletar Tanacković
Ivana Manojlović	Selekcija i cenzura u knjižnicama	izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić
Hana Marčetić	“Križa knjige” – položaj knjige u modernom svijetu	izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić
Luka Marijanović	Oblici vizualne komunikacije od prepovijesti do početka nove ere	izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić
Anita Perak	Chick-lit: analiza kroz kontekst zabave i uloge nakladnika	izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić
Marija Primorac	Upravljanje odnosima s korisnicima informacijskih ustanova	izv. prof. dr. sc. Gordana Dukić
Ivana Turk	Neverbalni znakovi kao dio komunikacijskog procesa i međuljudskih odnosa	doc. dr. sc. Boris Badurina
Antun Matanović	Klasifikacija Kongresne knjižnice: pregled s odabranim primjerima	izv. prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog
Mirela Mihaljević	“Korporativne odrednice u katalogu Knjižnice Filozofskog fakulteta u Osijeku”	izv. prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog
Elizabeta Vujnovac	Žene menadžeri u kontekstu upravljanja informacijskim ustanovama	izv. prof. dr. sc. Gordana Dukić
Ivana Nogalo	Lider nasuprot menadžeru u kontekstu upravljanja informacijskim ustanovama	izv. prof. dr. sc. Gordana Dukić
Katharina Rostaš	Vizualni identitet hrvatskih sveučilišnih knjižnica	izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić
Kristina Terzić	Komparativna analiza operativnih sustava Windows XP, Windows 7, MacOS X i Ubuntu 11.10 prema korisničkim potrebama preddiplomskih studenata informacijskih znanosti	izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić
Stjepan Zlatić	Neverbalna komunikacija u poslovnom okruženju	doc. dr. sc. Boris Badurina

Diplomski studij Informatologije

Student	Naslov diplomskog rada	Mentor
Marina Tojčić	Uloga nakladnika i knjižara u očuvanju i promicanju hrvatske pisane baštine	prof. dr. sc. Damir Hasenay
Marijana Zandt	Usporedna analiza promotivnih aktivnosti hrvatskih nakladnika	izv. prof. dr. sc. Gordana Dukić
Ljiljana Milković	Istraživanje naprednih metoda upravljanja knjižnicom na primjeru Gradske i sveučilišne knjižnice u Osijeku u razdoblju od 2000. do 2010. godine	doc. dr. sc. Maja Krtalić
Ana Musović	Usporedba tradicionalnog i gerila marketinga u nakladništvu	izv. prof. dr. sc. Gordana Dukić
Ines Horvat	Izrada pojmovnika zaštite elektroničkih dokumenata	prof. dr. sc. Damir Hasenay
Filip Farago	Koncept povezanih podataka na primjeru kataloga Knjižnice Filozofskog fakulteta u Osijeku	doc. dr. sc. Boris Badurina
Ivona Kljajić	Dječja knjig au suvremenom hrvatskom nakladništvu	izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić
Martina Krivić	Ispitivanje stanja knjižne građe iz fonda Muzeja Slavonije tiskane u Osijeku u 2. polovici 19. stoljeća – Metodološke pretpostavke i mogućnosti ispitivanja	prof. dr. sc. Damir Hasenay
Goran Milošević	Uloga knjižnice u akademskom okruženju: razvoj i percepcija danas	izv. prof. dr. sc. Gordana Dukić
Toni Gonzurek	Humorističko-satiričko novinstvo Osijeka druge polovice 19. i početka 20. stoljeća	izv. prof. dr. sc. Gordana Dukić
Diana Musić	Usporedba sustava navigacije mrežnih stranica inozemnih i domaćih nakladnika	doc. dr. sc. Boris Bosančić
Zrinka Šimunić	Usluge zatvorskih knjižnica	izv. prof. dr. sc. Sanjica Faletar Tanacković
Jelena Jurić	Aplikacijski profil za institucijski repozitorij Filozofskog fakulteta u Osijeku	doc. dr. sc. Boris Bosančić
Ines Kuharić	Ključne koncepcije autorskog prava u hrvatskim zakonima od 1846. do 2007. godine	izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić
Dolores Milanović	Osječko radničko novinstvo nakon Drugog svjetskog rata	izv. prof. dr. sc. Zoran Velagić
Marina Basić	Navike čitanja novina građana Osijeka	izv. prof. dr. sc. Gordana Dukić
Mirta Pavličić	Upravljanje elektroničkim izvorima u visokoškolskim knjižnicama	izv. prof. dr. sc. Sanjica Faletar Tanacković
Danijela Benić	Istraživanje zadovoljstva korisnika Gradske knjižnice Beli Manastir	izv. prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog
Dijana Benić	Utjecaj suvremenih medija na kreiranje javnog mnijenja	doc. dr. sc. Boris Badurina
Zoran Gvozdenović	Utjecaj vlage i plijesni na papirnu građu – zaštita građe na tehničkoj i operativnoj razini	prof. dr. sc. Damir Hasenay
Lucija Martinić	Analiza godišnjih izvješća kao podrška upravljanju knjižnicama	izv. prof. dr. sc. Gordana Dukić
Sabina Vidanec	Adaptirane knjižnične zgrade u Osječko-baranjskoj županiji	izv. prof. dr. sc. Sanjica Faletar Tanacković
Anita Bajić	Dnevnički zapisi kao izvori za povijest knjige i čitanja: Dragojla Jarnević i Ivana Brlić Mažuranić	izv. prof. dr. sc. Jelena Lakuš
Jasenska Pejaković	Označavanje teksta starih novina pomoću TEI-a: primjer prvog broja novina "Dom i svijet" iz 1888.	doc. dr. sc. Boris Badurina
Martina Plaščak	Virtualni prostor online igara kao mjesto druženja	doc. dr. sc. Boris Badurina
Silvana Šehić	Usluge sveučilišnih i visokoškolskih knjižnica za slijepu i slabovidne osobe	izv. prof. dr. sc. Sanjica Faletar Tanacković
Ana Rendulić	Istraživanje organizacijske kulture u Gradskoj knjižnici Slavonski Brod	izv. prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog
Božidar Glas	Generiranje i mapiranje matapodataka u digitalnoj knjižnici hrvatske tiskane baštine Edicija	doc. dr. sc. Boris Bosančić
Anita Račman	Redefiniranje pojma privatnosti u okviru modernih društvenih mreža	doc. dr. sc. Boris Badurina
Josip Šebalj	Uloga metapodataka u izradi interoperabilne digitalne zbirke	doc. dr. sc. Boris Badurina

Objavljena knjiga "Uvod u nakladništvo" profesora Zorana Velagića

Knjiga "Uvod u nakladništvo" jedno je od malobrojnih izdanja koja tematiziraju nakladništvo kao kreativnu industriju. Ova nakladnička početnica, koncipirana kao znanstveni rad i sveobuhvatni prikaz nakladničke industrije, namijenjena je, prije svega, studentima nakladništva, ali i svima drugima koji žele znati nešto o knjizi i nakladništvu i njegovu razvoju. Iako daje sintezu recentne inozemne literature, kratki sukus poslovnih rješenja i praktične prikaz globalnih nakladničkih trendova i suvremenih problema inozemnog i hrvatskog nakladništva, knjiga otvara i prostor za propitivanje novih i održivih modela nakladništva.

Knjiga je podijeljena u tri osnovna dijela. Prvi dio tematizira po-

vijesnost nakladništva i njegovu paradigmatičnost u kontekstu informacijskih djelatnosti i kulturnih industrija opisujući društvene kontekste unutar kojih se nakladništvo ostvaruje i naglašavajući ulogu i odgovornost nakladnika. Drugi dio posvećen je samom nakladniku pa tako opisuje moguće organizacijske oblike nakladničke tvrtke, važnost kapitala, donosi podjelu nakladnika i nakladničkih proizvoda i odgovara na pitanje kako formirati nakladnički plan. Treći, posljednji dio, posvećen je nakladničkim proizvodima te opisuje uobičajene i standardizirane radnje stjecanja i uređivanja rukopisa i objavljivanja knjige.

Knjigu je objavio Filozofski fakultet u Osijeku uz potporu Ministarstva kulture.

FLOSS (Free & Libre Open Source Software) i knjižnice

Kulturne i informacijske ustanove idealna su mjesta za implementaciju *free & open source* rješenja. Osim što pružaju veću fleksibilnost i slobodu u radu, *open source* alati i projekti počivaju na istim pravilima i principima na kojima počiva djelatnost kulturnih i informacijskih ustanova – sloboda, otvorenost, pristup, razmjena, dijeljenje, razvoj, znanje i dr.

Koja su to rješenja i alati koje knjižnice, arhivi, muzeji, galerije, dokumentacijski centri i srodne ustanove mogu koristiti u svom radu?

- Evergreen – "Evergreen is used by libraries to provide their public catalog interface as well as to manage back-of-house operations such as circulation (checkouts and checkins), acquisition of library materials, and (particularly in the case of Evergreen) sharing resources among groups of libraries."
- (LibLime)Koha – "LibLime Koha is the most advanced open development ILS available created by librarians for librarians."
- Greenstone – "Greenstone is a suite of software for building and distributing

digital library collections. It provides a new way of organizing information and publishing it on the Internet or on CD-ROM."

- CORAL – "CORAL is an open source ERMS for libraries. This electronic resource management system is built by the University of Notre Dame's Hesburgh Libraries. The first module, Licensing, was released as open source software in the summer of 2010 and we have continued releasing new modules since then. It is designed to be both simple and highly customizable – each module can

be installed independently or used together depending on your library's needs."

- Fedora Commons Repository Software – "Fedora Repository was originally developed by researchers at Cornell University as an architecture for storing, managing, and accessing digital content in the form of digital objects. Fedora defines a set of abstractions for expressing digital objects, asserting relationships among digital objects, and linking "behaviors" (i.e., services) to digital objects. It provides a core repository service (exposed as web-based services with well-defined APIs)."
- DSpace – "DSpace is the software of choice for academic, non-profit, and commercial organizations building open digital repositories. It is free and easy to install "out of the box" and completely customizable to fit the needs of any organization. DSpace preserves and enables easy and open access to all types of digital content including text, images, moving images, mpegs and data sets. And with an ever-growing community of developers, committed to continuously expanding and improving the software, each DSpace installation benefits from the next."
- Library à la Carte – "The Library à la Carte Content Management System (CMS) enables librarians to easily and quickly create dynamic web pages that integrate Web 2.0 features, such as chat and RSS feeds, with traditional library content, such as catalogs and article databases. Library à la Carte is a free open-source so-

lution for libraries by libraries."

- Libstats – "Libstats provides a simple way for library reference & service desks to track statistics on the number of questions asked, as well as build a simple knowledge base."
- Scriblio – "Scriblio has features that support original cataloging, but it can also connect to an ILS or other systems to represent those collections. For the use you describe, it would indeed overlay on top of the existing ILS."
- reSearcher (CUFTS, GODOT)

- "reSearcher is an award-winning integrated suite of open source products for locating and managing electronic information resources, designed for use by students and researchers in academic libraries. The modules of reSearcher include: CUFTS – Open Source Serials Management; GODOT – Open Source Link Resolving; Open Knowledgebase."
- OpenRoom – "OpenRoom provides a simple online interface for managing and reserving rooms. With OpenRoom, you can

setup any number of rooms, group them together, provide information about their contents, and even specify business hours on a room-by-room basis."

- Libki – "Libki is a cross-platform pc reservation booking and time management system designed to allow time limited access to computers on a network. Libki is ideally suited for use in locations where a controlled computing environment is paramount such as public access systems, libraries, school computer laboratories and more."

- I mnogi drugi.

Kao dobar izvor o dostupnim *open source* rješenjima mogu vam poslužiti *oss4lib* (Open source systems for libraries) te *FOSS4LIB* (Free and open source software or libraries).

TWIS – This Week In Libraries podcast

Vjerojatno ste čuli za *TWIT TV* na kojem možete pratiti podcastove iz područja tehnologije (*This Week in Tech*, *Triangulation*), hardvera (*This Week in Computer Hardware*), prava (*This Week in Law*), sigurnosti (*Security Now*) i dr. U sličnom formatu dolazi i *This Week in Science*, podcast s tjednim pregledom vijesti iz područja prirodnih znanosti.

Tjedne novosti i informacije možete pratiti i u području informacijskih znanosti. *This Week in Libraries* nizozemski je podcast na engleskom jeziku kojeg su tvorci i producenti Jaap van de Geer i Erik Boekesteijn pokrenuli u ožujku 2010. godine. Svaki tjedan možete poslušati i pogledati zanimljiv intervju sa stručnjacima iz različitih kulturnih ustanova i srodnih institucija te dobiti uvid u trendove u području informacijskih službi i usluga, digitalizacije, e-nakladništva i e-knjiga, organizacije i razvoja zbirke, tehnologije, marketinga, online usluga i arhitekture samih ustanova. Posljednja epizoda *The European Library* objavljena je 14. prosinca, pa poslušajte što je novo i što se događa u kulturnim i informacijskim ustanovama diljem Europe. Podcast možete pronaći na sljedećoj poveznici <http://www.thisweekinlibraries.com/>.

Omeka i online izdavaštvo

Omeka <http://omeka.org/> je besplatna *open source* platforma za web izdavaštvo. Autori projekta isti opisuju kao alat koji spaja područje organizacije i upravljanja mrežnim sadržajima i zbirkama te sustave za uspostavu digitalnih knjižničnih i arhivskih zbirki i repozitorija. Posebnu primjenu projekt nalazi u akademskom izdavaštvu i izdavaštvu informacijskih ustanova, arhiva, knjižnica i muzeja.

Projekt *Omeka* dokaz je da pokret online izdavaštva prati i iskorištava mogućnosti novih tehnologija za razmjenu informacija, znanja, ideja i kreativnih i umjetničkih radova na internetu doprinoseći tako kulturi zajednica koje svoje djelovanje i aktivnosti temelje na principu razmjene i dijeljenja znanja.

Više o *Omeka*-i možete saznati na službenim stranicama projekta gdje možete vidjeti i neke od multimedijalnih projekata izgrađenih pomoću *Omeka*-e.

The Open Book

The Open Book je zbirka tekstova na temu otvorenog i slobodnog obrazovanja, otvorenih istraživačkih podataka i kulture dijeljenja u kontekstu brzog tehnološkog i društvenog napretka. Knjiga je nastala zahvaljujući trudu tridesetak autora koji svojim tekstovima pokušavaju aktualizirati i kontekstualizirati međunarodni pokret za otvoreno i slobodno obrazovanje. Urednici su Kaitly Braybrooke, Jussi Nissilä i Timo Vuorikivi. Knjigu možete pronaći na sljedećoj poveznici http://issuu.com/finnish-institute/docs/theopenbook_issuu_final

InfoDASKA 2013

Studentska konferencija Dani studenata knjižničarstva, poznatija pod nazivom DASKA, odnosno infoDASKA, održava se već šestu godinu zaredom okupljajući polaznike studija informacijskih znanosti iz Zagreba, Zadra i Osijeka. Za temu ovogodišnjeg skupa odabran je naslov „Pristup informacijama u umreženome svijetu“, koji obuhvaća širok spektar aktualnih tema iz područja informacijskih znanosti. Ove je godine konferencija održana u Zagrebu, a trajala je dva dana, od petka 17. do subote 18. svibnja. Osim studenata, svoja su predavanja izložile dr. sc. Aleksandra Horvat i dr. sc. Ana Barbarić te knjižničarka Marijana Glavica, djelatnica knjižnice Filozofskog fakulteta u Zagrebu, a održana je i radionica na kojoj je demonstrirano kako što bolje zaštititi profile na društvenim mrežama koje se danas masovno koriste, s naglaskom na Facebook.

Odsjek za informacijske znanosti u Osijeku predstavljale su studentice 1. godine diplomskog studija, Anja Đurđević i Eleonora Đekić, prezentirajući istraživanje pod nazivom „Wikipedija u ocjenskim radovima studenata i očima nastavnika: pilot istraživanje na Sveučilištu J. J. Stro-

ssmayera u Osijeku“. Pilot istraživanje provedeno je pod mentorstvom izv. prof. Sanjice Faletar Tanacković, pomoću anketnih upitnika na uzorku studenata i nastavnika odabranih preddiplomskih i diplomskih studija osječkog Sveučilišta. Istraživanje donosi odgovore na pitanja kada, u kojoj mjeri i zašto studenti koriste Wikipediju, mrežnu enciklopediju slobodnog sadržaja pri izradi seminarskih i završnih radova te kako na to gledaju profesori. Rezultati istraživanja prikazani su u obliku statističkih podataka dobivenih obradom rezultata uz nekoliko reprezentativnih komentara ispitanika.

Konferencija je protekla u prijateljskoj i opuštenoj atmosferi uz razmjenu mišljenja, znanja i iskustva studenata, a bile su zastupljene i brojne teme iz područja bibliotekarstva, muzeologije, nakladništva i informatike te drugih područja povezanih s predmetom skupa. Osim formalnog dijela konferencije, organiziran je i party u Klubu studenata Filozofskog Fakulteta te vođeni obilazak Muzeja suvremene umjetnosti, a svi se sudionici već raduju sljedećem susretu.

(Tekst napisale Anja Đurđević i Eleonora Đekić)

STUDENTSKA PRAKSA

Studentica Mateja Zuzjak popisuje doniranu građu

U obilasku Humačkog brda s mentorom fra Antom Marićem

NAGRADE STUDENTIMA

Rektorova nagrada studenticama Informatologije

Studentice Tanja Krstanović i Maja Horvat primile su u ponedjeljak, 27. svibnja 2013., Rektorovu nagradu kao znak javnog priznanja za izvrstan seminarski rad iz predmeta Teorija i praksa organizacije informacija pod nazivom „Višejezično predmetno označivanje“. Studentice su u svome seminarskom radu, napisanom pod mentorstvom prof. Kornelije Petr Balog, dale prikaz složenog zadatka višejezičnog predmetnog označivanja građe pokazavši zrelost u razmišljanju, suvislom i detaljnom argumentiranju teme, analitičkom pregledu relevantne literature te kritičkom promišljanju i zaključivanju.

Naime, kako je navedeno u obrazlo-

ženju „Jedna od glavnih prepreka za interoperabilnost je višejezičnost. Prilikom pretraživanja informacija na više jezika važno je da korisnicima koji žele pronaći relevantne informacije jezik ne predstavlja prepreku.“ Rad Tanje Krstanović i Maje Horvat definira pojam informacijskog pretraživanja te predmetnog označivanja na više jezika, a istaknuti su i glavni problemi i izazovi poput dvosmislenosti prijevoda, različitog pisanja riječi istog značenja ili drukčijih značenja riječi u pojedinim jezicima te problem stop riječi. Svi ti problemi mogu rezultirati smanjenjem točnosti pretraživanja ili nemogućnošću pronalaska željenih informacija. Širenjem interneta i IK

tehnologije pretraživanje informacija na više jezika postaje sve važnije, posebno korisnicima koji pristupaju udaljenim izvorima informacija. Ti izvori mogu sadržavati dokumente koji nisu pisani na materinjem jeziku korisnika, ali su pisani na nekom drugom jeziku kojeg korisnik razumije ili za koji si može pronaći prijevod.

To je ujedno i druga Rektorova nagrada koju su primili studenti Odsjeka za informacijske znanosti. U akademskoj godini 2010./2011. nagradu je primila Iva Sopka za seminarski rad pod nazivom „Korisničke oznake sadržaja (tagovi) ili predmetne oznake knjižnica“, također iz predmeta Teorija i praksa organizacije informacija

Na inicijativu profesora Damira Hasenaya prošle nam se godine ukazala prilika za obavljanje studentske prakse u Franjevačkoj knjižnici u Mostaru. Prihvatile smo danu priliku kako bi stekle nova znanja, iskustva i vještine u području knjižničarske struke. Posebno nas je motivirala činjenica da se radi o specijalnoj knjižnici, tj. da se nalazi u sklopu franjevačkog samostana, budući da do tada nismo imale priliku raditi i obavljati praksu u knjižnici te vrste. Pri dolasku naš mentor i vodič fratar Ante Marić, ugostio nas je i brzo smo se osjećale kao da smo kod kuće. Njegovu i gostoljubivost časnih sestara kod kojih smo bile smještene nemoguće je zaboraviti.

Studentica Vedrana Filić popisuje doniranu građu

Sljedeći dan započeo je naš prvi radni dan u knjižnici. Knjižnica nas je oduševila izvrsnim prostornim razmještajem te korištenjem pomičnih polica u posebno klimatiziranim prostorijama. Što se same građe tiče, većinski ona obuhvaća građu religioznog karaktera, no također se nalazi i građa iz područja povijesti, umjetnosti, književnosti. Ponajprije, knjižnicu koriste ljudi kojima su potrebne informacije u svrhu obrazovanja ili pak znanstveno-istraživačkog rada. Nadalje, naše radno vrijeme trajalo je od osam u jutro do četiri popodne, pri čemu smo obavljale različite poslove poput popisivanja bibliografskih podataka donirane građe radi evidencije nabave i dostavljanja popisa darovateljima, zatim odvajanje duplikata, njihovo popisivanje radi daljnjeg smještaja u spremištu te upoznavanje s osnovama Biblio. Neta, programa koji se koristi za računalnu obradu knjiga. Naime, u navedenom smo programu, prvo uz pomoć knjižničarke Zdravke, a ubrzo i same, obavljale posao katalogizacije. Općenito govoreći, poslovi koje smo obavljale u knjiž-

nici nisu bili niti malo naporni, ali su zahtijevali koncentraciju i teorijsku podlogu iz određenih područja. Unatoč svakodnevnom radu imale smo vremena za upoznavanje kulturnih ljepota grada, te između ostalih znamenitosti posjetile smo i muzej Hercegovine, Stari Mosti i Humačko brdo.

Svim studentima zainteresiranima za obavljanje studentske prakse ili volontiranje u udaljenom gradu ili inozemstvu savjetujemo da se bez razmišljanja ohrabre na ovaj korak jer ne samo da će upoznati kulturu i povijest nekoga grada ili države već će i iskustvo stečeno u radu koji su obavljali moći višestruko primijeniti i u ostalim informacijskim ustanovama, a praksa stečena takvim radom je korisna i nezamjenjiva. Za nas, iskustvo rada u Franjevačkoj knjižnici u Mostaru je bilo neprocjenjivo i u budućnosti se nadamo takvim ili sličnim prilikama u kojima ćemo moći svoja znanja i sposobnosti dodatno proširiti i obogatiti.

(Tekst napisale Vedrana Filić i Mateja Zuzjak)

Projekt BookCrossing

Projekt *BookCrossing* međunarodni je pokret i projekt koji kroz darivanje i razmjenu oslobađa knjige te potiče i popularizira kulturu čitanja. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu uspješno promovira ovaj projekt već treću godinu zaredom, a u 2013. predstavlja ga javnosti pod nazivom "*BookCrossing za sve!*". Nakon što je stalno mjesto za razmjenu knjiga zaživjelo u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu i sveučilišnim knjižnicama 2011. godine te u mnogim narodnim knjižnicama tijekom 2012., ove, 2013. godine, *BookCrossing* će svoju čitalačku publiku tražiti u knjižnicama, školama, fakultetima i ostalim javnim mjestima. *BookCrossing* djeluje na način da se knjige koje zainteresirani žele donirati ostavljaju na javnim mjestima ili mjestima predviđenima za razmjenu, kako bi ih mogli pronaći i preuzeti drugi zainteresirani čitatelji. Nakon čitanja knji-

ge se prosljeđuju dalje, i time se nastavlja lanac čitateljske razmjene. Prije nego knjiga uđe u krug razmjene ista mora biti tehnički obrađena – na nju se lijepi naljepnica u koju se upisuje identifikacijski broj koji potvrđuje da je knjiga dio *BookCrossing* projekta.

Filozofski fakultet odlučio se uključiti u projekt, a u organizaciju i realizaciju projekta uključeni su studenti Informatologije. Tijekom prosinca studenti su organizirali višednevnu promidžbenu kampanju čiji je cilj bio upoznati studente i znanstveno-nastavno i stručno osoblje s ciljem i svrhom projekta te ih pozvati da se uključe u njegovu provedbu. U siječnju 2014. godine studenti će knjige tehnički obraditi i pripremiti za korištenje i razmjenu. Naime, cijeli se proces odvija u tri koraka: označi, podijeli i prati. Darovane je knjige potrebno označiti naljepnicom u koju se može upisati jedinstveni identifikacijski broj, tzv. BCID broj pomoću kojeg se može pratiti 'kretanje' knjige. Nakon što dobiju naljepnicu, knjige se ostavljaju na

posebno označenim mjestima baš za tu namjenu. Osoba koja je uzela vašu knjigu može upisati njezin BCID broj na mrežnu stranicu *BookCrossing* i tako vas 'obavijestiti' da je knjiga kod nje.

Nakon što knjige budu tehnički obrađene, u veljači 2014. u Booksi će biti postavljena *Bookcrossing* polica na kojoj će svaki čitatelj moći pronaći svoju knjigu.

Ovim putem pozivamo sve zainteresirane osobe koje bi htjele podržati projekt da doniraju jednu ili više knjiga te tako pomognu popuniti *Bookcrossing* policu našeg fakulteta. Knjige možete donirati i ostaviti u za to predviđenu kutiju u Booksi. Možete donirati književna djela, znanstvenu i popularno-znanstvenu literaturu te stručnu literaturu.

Više informacija o *BookCrossingu* moguće je pronaći na službenim stranicama projekta <http://www.bookcrossing.com>, a hrvatski članak o *BookCrossingu* možete pročitati na blogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu <http://nsk.hr/blog/bookcrossing-svjetski-pokret-za-slobodu-knjige/>.

**ODSJEK ZA
INFORMACIJSKE ZNANOSTI**
Filozofski fakultet, Sveučilište u Osijeku

**DEPARTMENT OF
INFORMATION SCIENCES**
Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Osijek

NOVOSTI Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku

Izdavač:

Filozofski fakultet Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Za izdavača: Ana Pintarić

Urednica: Milijana Mičunović

Grafičko-likovno oblikovanje: Josipa Selthofer

Adresa uredništva:

Filozofski fakultet
Odsjek za informacijske znanosti
Lorenza Jäger 9
HR-31000 Osijek

Telefon: 031 494 689; **telefaks:** 031 212 514

URL: <http://web.ffos.hr/infoznanosti/>
Novosti izlaze jednom godišnje.

Novosti su dostupne na mrežnim stranicama Odsjeka za informacijske znanosti:

<http://web.ffos.hr/oziz/novosti/>